

Life and Text - Ki Tissa 5781

Rabbi Mark Asher Goodman

Question - When in our lives must we destroy something in order to advance? When have you done that in your life?

Exodus 33:18-23

וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי נֹא אֶת־כְּבוֹדְךָ:

He said, "Oh, let me behold Your Presence!"

וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחִנַּנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אַחֲוֶן וְרַחֲמֹתַי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

And He answered, "I will make all My goodness pass before you, and I will proclaim before you the name LORD, and the grace that I grant and the compassion that I show.

וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאוֹת אֶת־פָּנַי כִּי לֹא־יִרְאוּ אֶת־פָּנַי הָאָדָם וְחָי:

But," He said, "you cannot see My face, for man may not see Me and live."

וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר:

And the LORD said, "See, there is a place near Me. Station yourself on the rock

וְהָיָה בְּעֵבֶר כַּבְּדִי וְשַׁמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׁכַּתִּי כַּפִּי עָלֶיךָ עַד־עֲבָרִי:

and, as My Presence passes by, I will put you in a cleft of the rock and shield you with My hand until I have passed by.

וְהִסַּרְתִּי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ: (ס)

Then I will take My hand away and you will see My back; but My face must not be seen."

<p>Then I will take My hand away and you will see My back; but My face must not be seen-</p> <p>It is taught that what the <i>Kadosh Baruch Hu</i> - The Holy One Blessed Be - showed to Moses was the knot in God's tefillin.</p> <p>Tefillin remind us of cleaving and attachment, as in 'I was Divinely favored* by Elohim'¹. We are attached to the KBH such that that which will transpire for us will not separate us from the Divine. And the tefillin of the <i>Marei Alma</i>, the Master of the World, in them is written² 'For who is a great nation (Berachot 6a); meaning <i>Hashem Yisborach</i> sings praises to Israel, that they connect themselves to</p>	<p style="text-align: right;">E</p> <p>והסירותי את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו. [ברכות ז.] מלמד שהראה הקב"ה למשה קשר של תפילין, תפלין מרמזין על דביקות וחיבור כמו [בראשית לז, ט] נפתולי אלקים. היינו שאנו מקושרין בהקב"ה אף כי יעבור עלינו מה לא נתפרד ממנו^ז, ותפלין דמארי עלמא כתיב זהו מי גוי גדול [ברכות ז.] היינו שהש"י משמח צישראל שהם מתקשרין בו וגם הש"י נקשר בהם אף כי יחטאו לא יהיה נחוק מהם</p>
--	--

¹ Genesis 30:8

ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחתי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי:

And Rachel said, "A **fateful contest*** I waged with my sister; yes, and I have prevailed." So she named him **Naphtali**.

² Talmud Berachot 6a -

אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרב חייא בר אבין: הני תפילין דמרי עלמא מה פתיב בהו? אמר ליה "ומי קעמך ישראל גוי אחד בארץ". ... אמר ליה: "כי מי גוי גדול", "ומי גוי גדול", "אשר יהוה ישראל", "או הנסה אלהים", "ולתתך עליון".

Rav Nahman bar Yitzhak said to Rav Hiyya bar Avin: What is written in the phylacteries of the Master of the world? Rav Hiyya bar Avin replied: It is written: "Who is like Your people, Israel, one nation in the land?" (I Chronicles 17:21). God's phylacteries serve to connect God, in a sense, to the world, the essence of which is Israel. ... Rav Ashi **said to him:** In those three compartments it is written: "For who is a great nation, to whom God is close, like the Lord our God whenever we call upon Him?" (Deuteronomy 4:7);

<p>God, and also <i>Hashem Yisborach</i> is connected to them, for if they sin, God will not disconnect God's love from them.</p>	
---	--

<p>And 'My face I will not show' - that <i>Hashem Yisboroch</i> which is shown to Moses is all that was done in the past; so that it was clear all that God constructed of this was made, and this is 'And I will show you my back' - the past.</p> <p>And 'My face I will not show' is the present, which God does not reveal to him, for they are about to receive punishment at God's hand, and God could not show him the present on account of the wholeness of the The People Israel - as it teaches - things that were not taught to Moses we taught to Rabbi Akiva, as it is said 'God's eyes behold every precious thing.' (Job 28:10).</p> <p>The eyes are that God sees the tefillin, that the present is revealed for God and God's heart is filled with Am Yisrael, and that is why it says (Makkot 7) 'Rabbi Akiva said if I were in the Sanhedrin no</p>	<p>אהבתי. לפני לא יראו היינו הש"י הראה למשה את כל הנעשה מן העבר ראה צרור כל מה שהש"י היה בונה מזה המעשה וזה וראית את אחורי היינו העבר, לפני לא יראו היינו ההוא לא הראה לו הקב"ה, מפני כי כל קבלות העונשין על ידו נאמרו, ולכן לא היה יכול כביכול להראות לו ההוא איך שלימותו עם ישראל בזהוה', וזה נאמר (בגמ') [מדרש תנחומא חקת ח'] דברים שלא נאמרו למשה נאמרו לרבי עקיבא שנאמר כל יקר ראמה עיני היינו שראה כל התפלין שגם בזהוה נראה לו כי לב הש"י שלם עם ישראל, וזה שנוכר בגמ' [מכות ז'] אמר ר"ע אלו הייתי בסנהדרין לא היה נהרג אדם מעולם, לפי שראה כי תמיד לב הקב"ה שלם עם ישראל!'</p>
---	---

person would ever be executed³, for he saw that constantly the heart of the KBH is filled with Am Yisrael.

- **Mei HaShiloach, Rabbi Mordechai Yosef Leiner of Ishbitz , (1801-1854)**

³Talmud Makkot 7a

סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ סנהדרין ההורגת אחד בשבוע נקראת חובלנית רבי אליעזר בן עזריה אומר אחד לשבעים שנה רבי טרפון ורבי עקיבא אומרים אילו היינו בסנהדרין לא נהרג אדם מעולם רשב"ג אומר אף הן מרבין שופכי דמים בישראל:

The mishna continues: The mitzva to establish a **Sanhedrin** with the authority to administer capital punishments **is in effect both in Eretz Yisrael and outside Eretz Yisrael. A Sanhedrin that executes a transgressor once in seven years is characterized as a destructive tribunal.** Since the Sanhedrin would subject the testimony to exacting scrutiny, it was extremely rare for a defendant to be executed.

Rabbi Elazar ben Azarya says: This categorization applies to a Sanhedrin that executes a transgressor **once in seventy years. Rabbi Tarfon and**

Rabbi Akiva say: If we had been members of the Sanhedrin, we would have conducted trials in a manner whereby no person would have ever been executed.

Rabban Shimon ben Gamliel says: In adopting that approach, **they too would increase** the number of **murderers among the Jewish people.** The death penalty would lose its deterrent value, as all potential murderers would know that no one is ever executed.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסַל־לְךָ שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים כְּרֵאשֵׁינִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלַּחַת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
 הָיוּ עַל־הַלַּחַת הָרֵאשִׁינִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ:

The LORD said to Moses: "Carve two tablets of stone like the first, and I will inscribe upon the tablets the words that were on the first tablets, **which you shattered**.

<p>שמות לד תשא רלו יהוה אל־מִשֶׁה פְּסַל־לְךָ שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים כְּרֵאשֵׁינִים וְכָתַבְתִּי עַל־ הַלַּחַת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־ הַלַּחַת הָרֵאשִׁינִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ: בַּיְהוָה נִכּוֹן לַבִּקֹּר וְעֲלִיתָ בַּבִּקֹּר אֶל־ הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל־רֹאשׁ</p>	<p>אונקלוס יי למִשֶׁה פְּסַל לךָ תְּרִין לוֹחֵי אֲבָנִים כְּקִדְמָא וְאֶתְּוֹב עַר לוֹחֵיא יִת פְּתִנְמִיא דִּי הָיוּ עַל לוֹחֵיא קִדְמָא דִּי תִּבְרָפָא : בַּיְהוָה זְמִין לְצַפְרָא וְתַסַּק בְּצַפְרָא לְטוֹרָא דְסִינַי וְתִתְעַפֵּד קְדָמִי תַּמָּן עַר רִישׁ</p>
--	---

רשי

תפלין : (א) פסל לך. הראשו מהגב סנפיריון מהוך אהלו ואמר לו הפסולה יהיה שלך ומשם נתעשר משה הרצה : פסל לך. אתה שברת הראשונות אתה פסל לך אחרות. משל למלך שהלך למדינת הים והניח ארוסתו עם השפחות מתוך קלקול השפחות ילא עליה שם רע עמד שושבינה וקרע כתובתה אמר אם יאמר המלך להורגה אומר לו עדיין אינה אשתך צדק המלך ומלאה שלא היה הקלקול אלא מן השפחות נתרצה לה אמר לו שושבינה כהוב לה כתובה אחרת שנקרעה הראשונה אמר לו המלך אתה קרעת אותה אתה קנה לך נייר אחר ואני אכתוב לה כתוב ידי כך המלך זה הקב"ה השפחות אלו ערב רב והשושבין זה משה ארוסתו של הקב"ה אלו ישראל לכך נאמר פסל לך : (ב) נכון. מזומן :

תורה תמימה

לד (א) פסל לך. א"ר. חמא בר הנינא, לא העשיר משה אלא מפסולתן של לחות, שנאמר פסל לך — פסולתן שלך יהא^(א) [גדרים ל"ח א'].
 אשר שברת. אמר לו הקב"ה למשה, אשר שברת — יישר כחך ששברת, מלמד שהסבים הקב"ה על ששבר את הלחות^(ב) [שבת ס"ו א'].
 אשר שברת. אמר ריש לקיש, פעמים שבטולה של תורה זה הוא יסודה, דכתיב אשר שברת, מלמד שאמר לו הקב"ה למשה יישר כחך ששברת^(ג) [מנחות צ"ט ב'].

Torah Temimah

- **which you broke** - The KBH said to Moses '*asher shibarta*- which you broke' - '*yasher koachecha sheshibarta*' - Good job that you broke them! This is to teach that God approved of the breaking of the tablets. (Shabbat 87a)

- **which you broke** - Resh Lakish said Sometimes the nullification of Torah is its foundation, as it is written 'that which you broke'. It is taught that God said to Moses "*yasher koachecha sheshibarta*' - Good job that you broke them!